

**Поплавський Анатолій Вацлавович, к.т.н., доц., Дегтяренко Катерина Євгенівна,
магістрант каф. менеджменту в будівництві, КНУБА
ЕКСПЕРТНІ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ПОКАЗНИКІВ ВВП В УМОВАХ
ПОШИРЕННЯ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ COVID-19**

Внутрішній валовий продукт (ВВП) є одним із найважливіших економічних показників, завдяки якому можна визначити сумарний обсяг виробництва товарів та послуг. Він є показником розвитку економіки та рівня життя населення країни.

Пандемія COVID-19 значно вплинула на показники ВВП в Україні у 2020 році. За консенсус-прогнозом Міністерства розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України показник знизиться до – 6%, тоді як в кризовому 2009 році, показник падіння ВВП складав – 14,8%.

В таблиці нижче приведено приклад прогнозування за власними розрахунками Німецької економічної команди (GET) та за сценарієм моделі короткотермінового макроекономічного прогнозування ІЕД реального ВВП на 2020 рік у %:

ВВП	Сільське господарство	Промисловість	Транспорт
-7,0	-8,9	-5,0	-14,3

Постановка задачі: Виявлення чинників, які здійснюють вплив на показники ВВП експертними системами та шляхи їх корегування для досягнення позитивних зрушень. Створення математичних моделей для аналізу залежності показника ВВП від зовнішніх та внутрішніх факторів в умовах пандемії COVID-19.

Характеристика виконаних досліджень і отриманих результатів.

Зниження показника ВВП за час пандемії коронавірусу відбулось за рахунок багатьох факторів, таких як скорочення доходів у бюджет країни у зв'язку із поверненням трудових мігрантів, припинення міжнародного туризму, скорочення інвестицій, внутрішнього попиту та багатьох інших факторів. Збільшення кількості безробітних прямо пов'язане із зниженням виробництва, а тому найбільшого ризику зазнає виробництво внутрішніх послуг.

Економічними наслідками зниження ВВП є внутрішні заходи (часткове або повне закриття сфери послуг) та екзогенні ризики (ВВП торгових партнерів та курс обміну валют), що впливають на скорочення грошових переказів та експорт послуг. Необхідно зазначити, що у випадку збільшення хворих на коронавірус влада буде змушена посилювати карантинний режим та встановлювати обмеження, тому більшість підприємств не зможуть виконати свої річні бізнес-плани.

Математичні моделі дозволяють здійснити загальний аналіз ситуації, описати залежність економіки України від глобальних економічних процесів та спрогнозувати показники реального та номінального ВВП на найближчі роки в умовах економічної турбулентності, спричиненої коронавірусом.

Висновки. Вдосконалення експертних систем контролю показника ВВП є надзвичайно важливою і актуальною задачею, що дасть можливість за короткий проміжок часу, окреслити методику вирішення складної проблеми, у якій опинилась економіка країни. Швидкість економічного відновлення залежить в першу чергу від тривалості карантинних заходів та підтримки Міжнародного валютного фонду (МВФ), що дозволить задовольнити потреби в урегулюванні платіжного балансу та економічного зростання під час виходу з кризи.

Література

1. Козак Ю.Г. Макроекономічна нестабільність: економічний цикл, безробіття та інфляція [Текст] / Ю.Г. Козак, С.С. Шаповал // Основи економічної теорії: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012.
2. Україна. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.minfin.com.ua/.